

Pertti Suominen

Pyhtää 26.9.2026

Hyvät Kosti Luotojärven omaiset, hyvä saattoväki,

Tuon tähän tilaisuuteen Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen sankarivainajiemme muistoa kunnioittavan tervehdyksen.

Me olemme tänään saattamassa Pyhtään sankarihautausmaan poveen isänmaansa vapauden puolesta kaatuneen sankarivainajan, Täydennyspataljoona 5:n sotamies Kosti Luotojärven.

Neuvostojoukkojen suurhyökkäys oli alkanut Karjalan kannaksella 9. kesäkuuta 1944, Viipuri menetettiin 20. kesäkuuta. Samaan aikaan aloitettiin omien joukkojen vetäytyminen ja viivytystaistelut Syvärin suunnalla. Neuvostojoukot pyrkivät katkaisemaan vetäytyvien joukkojen selustayhteydet tekemällä 23. kesäkuuta laivatykistön ja ilmavoimien tukeman merijalkaväkiprikaatin maihinnousun Laatokan rannalla Tuuloksenjoen ja Viteleen alueelle.

Rannikkopuolustuksen tueksi koottiin nopeasti saatavissa olevia joukkoja maihinnousun rajoittamiseksi ja lisäjoukkojen tulon torjumiseksi. Kahden ensimmäisen taistelupäivän aikana noin 150 maihinnousualueella tai sen lähistöllä taistelutta suomalaista kaatui, heistä noin 80 jäi kentälle tai katosi. Kosti Luotojärvi oli yksi 23. kesäkuuta kaatuneista ja kentälle jääneistä.

Neljättä päivää jatkuneissa taisteluissa maihinnousu saatiin rajattua niin, että vetäytyvien joukkojen reitit saatiin Laatokan rantatietä ja rautatietä lukuun ottamatta turvattua. Tämän vuoksi 57 torjuntataisteluissa kaatunutta jouduttiin hautaamaan Tuuloksen kenttähautausmaahan, joka edelleen on heidän viimeinen leposijansa.

Tuuloksen taisteluissa 23. kesäkuuta kaatuneen Kosti Luotojärven sotapalvelus alkoi 14. lokakuuta 1943 Jalkaväen koulutuskeskus 17:ssä Haminassa. Kaksi viikkoa myöhemmin hän täytti 18 vuotta. Puolen vuoden koulutuksen jälkeen, huhtikuussa 1944, hänet siirrettiin 135 muun sotilaan kanssa Laatokan rannalla Pitkärannassa olleeseen Täydennyspataljoona 5:een. Täällä koulutus jatkui vaihtelevan työpalveluksen ohella. Kosti Luotojärvi ehti olla mukana muun muassa Viteleen ja Suurmäen lentokenttätyömailla.

Hyvät kuulijat, tietoisuus siitä, että kaatuneet pyrittiin saattamaan kotiseurakuntiinsa haudattaviksi, oli viime sotien aikana sekä etulinjan joukoille että kotirintamalle erittäin tärkeätä. Se oli koko kansakunnan henkisen kestokyvyn kulmakiviä. Kaikkien osalta tämä ei kuitenkaan onnistunut. Tilanteiden nopeissa muutoksissa tuhansia kaatuneita jäi tietymättömiin.

Kului lähes viisikymmentä vuotta sotien päättymisestä ennen kuin Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys edeltäjiineen vuonna 1992 pääsi jatkamaan tätä sankarivainajien kotiin saattamisen perinnettä. Kentälle jääneiden etsintä, kotiuttaminen, tunnistaminen ja hautaan

saattaminen ovat siitä lähtien olleet meitä velvoittava kunniatehtävä. Teemme työtämme niin sankarivainajien, heidän omaistensa kuin koko kotipaikkayhteisönkin puolesta.

Työmme ei olisi mahdollista ilman asiantuntevia kumppaneita: etsijöitä, oikeusgenetiikan tutkijoita, seurakuntia ja puolustusvoimia. Vilpittömän kiitoksen yhteistyöstään ansaitsevat myös venäläiset etsintäryhmät, joiden ansiosta tänään haudattava sankarivainajammekin on löytynyt. Kaikkien näiden toimijoiden ansiosta me voimme tänään liittää Kosti Luotojärven niiden 450 tunnistetun sankarivainajan joukkoon, joille olemme tämän viimeisen palveluksen saaneet tehdä.

Kymenlaakson sankarihautausmaihin haudattaviksi on tähän mennessä voitu saattaa 13 etsinnöissä löytynyttä ja tunnistettua sankarivainajaa. Kaikkiaan 524 maakunnan silloisissa kunnissa asunutta isänmaan puolustajaa jäi sotavuosina kaatuneena kentälle tai katosi. Enimmät menetykset näistä koettiin Kymissä, Kotkassa, Vehkalahdella ja Sippolassa. Joku löytymättä jääneistä saattaa olla tullut jo sotien aikana haudatuksi tunnistamattomana tai on niiden runsaan tuhannen myöhemmin löydetyn joukossa, jotka on jouduttu tunnistamisen edellytysten puuttuessa hautaamaan tunnistamattomina.

Venäläinen etsintäryhmä löysi Kosti Luotojärven maalliset jäänteet ja tuntolevyn kesällä 2022 maihinnousualueen länsipuolelta Viteleenmäen maastosta. Löytö kotiutettiin Viipurin Pietari-Paavalin kirkosta samana syksynä 33 muun maastoetsinnöissä löytyneen sankarivainajan kanssa. Tunnistamiseen saatiin THL:n oikeusgenetiikkayksikön varmistus tämän vuoden kesäkuussa.

Sotamies Kosti Luotojärvi, kiitos taistelustasi isänmaamme vapauden puolesta. Omaisten 8.7. kotkalaisessa Eteenpäin- lehdessä julkaisemaa kaatumisilmoitusta lainaten: ”Jätit unohtumattoman surun, mutta niin kauniin ja puhtaan muiston”.

Sankarivainajien muisto on ikuinen. Me kiitämme, me muistamme.